

Instrukcja przygotowania wniosku wraz z załącznikami

**Nabór wniosków dla Państwowych Jednostek
Budżetowych**

MARZEC 2022

Instrukcja składa się z dwóch części:

- [I Części - informacje dotyczące wypełniania poszczególnych punktów we Wniosku](#)
- [II Części - informacje do weryfikacji pomocy publicznej](#)

- **Generator Wniosków** oznacza aplikację komputerową o nazwie **WNIOSKI** służącą do poprawnego i zgodnego z wymaganiami Regulaminu naboru wypełnienia wniosku. Generator „WNIOSKI” jest dostępny na stronie internetowej Funduszu w Poznaniu <https://wnioski.wfosgw.poznan.pl>.
- **Wniosek** należy wypełnić w języku polskim następnie po przesłaniu do Funduszu w Poznaniu w wersji elektronicznej przy użyciu Generatora Wniosków klikając przycisk **złóż**, należy wydrukować w formacie A4 i dostarczyć wraz z Załącznikami do Biura Podawczego Funduszu lub przesłać w wersji elektronicznej, opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub profilem zaufanym poprzez elektroniczną skrzynkę podawczą (ePUAP).
- **Załączniki do Wniosku** należy wypełnić wyłącznie komputerowo w języku polskim, wydrukować w formacie A4 i wersję papierową dostarczyć w komplecie (wraz z wydrukowanym Wnioskiem), do Biura Podawczego Funduszu. W przypadku przesyłania załączników poprzez elektroniczną skrzynkę podawczą (ePUAP), każdy załącznik musi być opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub przesłany w formie skanów dokumentów wcześniej podpisanych.
- Należy wypełnić wszystkie pola we Wniosku (dotyczy edytowalnej części widocznej w Generatorze) oraz w Załącznikach. Pola, które nie dotyczą Wnioskodawcy (o ile inny sposób nie został wskazany w formularzu Wniosku) muszą zawierać adnotację „nie dotyczy” lub „n/d” (pole nie może być niewypełnione).
- Wniosek i Załączniki sporządzone przez Wnioskodawcę muszą być opatrzone podpisem osoby upoważnionej¹, dotyczy to również przesyłanej wersji elektronicznej w postaci kwalifikowanego podpisu elektronicznego.
- W przypadku braku pieczęci imiennej Wniosek i Załączniki powinny być podpisane czytelnie imieniem i nazwiskiem.
- Jeżeli jeden Wnioskodawca składa kilka wniosków, to dokumenty, które powtarzałyby się przy każdym wniosku mogą być załączone tylko do jednego, jednakże w każdym wniosku musi być podane do jakiego wniosku zostały dołączone wymagane dokumenty (np. załącznik nr 4 załącznik PP-3 znajduje się przy wniosku pn.: „Nazwa zadania”).
- Na każdym etapie pracy nad Wnioskiem istnieje możliwość zapisania Wniosku w Generatorze (dotyczy każdego etapu wypełniania i otwarcia zapisanej wcześniej wersji).
- **Wniosek (korekta)** składany jest w przypadku, gdy Wnioskodawca otrzyma uwagi do Wniosku na etapie oceny wg kryteriów dostępu. Poprawki (korektę) w złożonym Wniosku dokonuje się poprzez Generator klikając przycisk **Korekta** na ekranie startowym na poziomie złożonego wniosku, który ma być poprawiony. Wniosek poprawiony posiada w nagłówku opis „WNIOSEK (KOREKTA)”.
- **Wniosek aktualizacyjny** składany jest na pisemne wezwanie Funduszu. Aktualizacja Wniosku składana jest w przypadku zmiany zakresu rzeczowo-finansowego zadania, może nastąpić po podjęciu Uchwały o przyznaniu pomocy finansowej i podlega ponownej ocenie. Wniosek aktualizacyjny składa się poprzez Generator klikając przycisk **Aktualizacja** na ekranie startowym na poziomie złożonego wniosku. Wniosek aktualizowany należy wypełnić zgodnie ze standardową procedurą i posiada w nagłówku opis „WNIOSEK AKTUALIZACYJNY”.
- **Wniosek (korekta) nie jest Wnioskiem aktualizacyjnym i nie może być wypełniany na tym formularzu (jest to błąd powodujący odrzucenie wniosku z powodu złożenia go na niewłaściwym formularzu).**

UWAGA: ze względu na wprowadzenie procesu elektronicznego zarządzania dokumentacją prosimy aby przy składaniu wniosku i załączników w formie papierowej nie łączyć ich w sposób trwały przy użyciu zszywek.

¹ Przez osobę upoważnioną rozumie się właściwą osobę wskazaną w statucie/KRS/dokumentie rejestrowym lub innym równoważnym dokumencie/stosownym upoważnieniu podpisanym przez osobę wskazaną w statucie/KRS/dokumentie rejestrowym lub innym równoważnym dokumencie poświadczonym notarialnie.

Część I - Wniosek

Dotyczy części Wniosku widocznej w Generatorze

Na górze i dole formularza Wniosku widoczne są przyciski:

Zapisz- służy do zapisywania danych wpisanych do Wniosku w trakcie wypełniania (w celu częściowego zapisywania danych) oraz na końcu (przy zakończeniu pracy nad Wnioskiem w danym momencie lub po całkowitym wypełnieniu). Zaleca się częste zapisywanie w czasie pracy nad Wnioskiem w celu uniknięcia utraty danych już wpisanych.

Sprawdź poprawność- polega na sprawdzeniu, czy wszystkie pola Wniosku zostały wypełnione poprawnie. Sprawdzenie poprawności można przeprowadzić w trakcie wypełniania Wniosku lub po całkowitym jego wypełnieniu. Przed Sprawdzeniem poprawności zaleca się zapisanie. Tylko Wniosek, który przeszedł pozytywnie sprawdzenie poprawności może być wysłany (pojawi się taka możliwość).

Powrót - umożliwia wyjście z Wniosku i przejście do strony startowej Generatora. Przed wyjściem należy Wniosek zapisać. Zapisana wersja będzie mogła być następnie edytowana.

Wypełnianie Wniosku

Ad. 1. Nazwa zadania

Nazwa zadania powinna być jednozdaniowa i rzeczowa, określająca charakter zadania będącego przedmiotem Wniosku i jego lokalizację (jeśli to możliwe).

Nazwa powinna zawierać maksymalnie 200 znaków ze spacjami (pod polem wyświetla się ilość znaków użytych i pozostałych do wykorzystania).

Przykłady: „Termomodernizacja budynków Policji na terenie województwa” lub „Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz wykonywanie działań ochronnych na obszarach chronionych wraz z wykonaniem dokumentacji przyrodniczej”;

Ad. 2. Nazwa Państwowej Jednostki Budżetowej

Należy podać pełną nazwę Wnioskodawcy będącego państwową jednostką budżetową (np. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska).

Ad. 3. Dane adresowe Wnioskodawcy

W danych adresowych Wnioskodawcy należy podać pełną nazwę podmiotu będącego Wnioskodawcą oraz dokładne dane adresowe i teleadresowe siedziby Wnioskodawcy.

Nr telefonu należy wpisać bez „0” na początku.

W polu Adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) należy podać pełny adres elektronicznej skrzynki podawczej (ESP) znajdujący się na elektronicznej Platformie Usług Administracji Publicznej (ePUAP).

W polu NIP i REGON - należy wpisać cyfry bez kresek.

Jeżeli pola NIP i REGON oraz adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) nie dotyczą Wnioskodawcy należy wpisać „nie dotyczy” lub „n/d” (pola nie może być niewypełnione).

W polu przeznaczonym na numer PKD należy wpisać jeden numer odpowiadający głównemu rodzajowi działalności prowadzonej przez Wnioskodawcę, zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr.251, poz. 1885, ze zm.).

Ad. 4. Osoba wyznaczona do roboczych kontaktów w sprawie wniosku

Należy podać dane osoby, która z ramienia Wnioskodawcy będzie zajmować się prowadzeniem zadania wskazanego we wniosku i będzie w stanie udzielać bezpośrednich odpowiedzi na zapytania dotyczące Wniosku. Nie należy wpisywać Prezydentów, Burmistrzów, Wójtów ani ich zastępców.

W polu adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) jeśli nie dotyczy Wnioskodawcy należy wpisać „nie dotyczy” lub „n/d” (pola nie może być niewypełnione).

Pisma Funduszu skierowane do Wnioskodawcy drogą elektroniczną będą wysyłane na dwa adresy mailowe:

- adres e-mail Wnioskodawcy wskazany w pkt. 3.
- adres e-mail osoby wyznaczonej do roboczych kontaktów w sprawie wniosku wskazany w pkt. 4.

Ad. 5. Lokalizacja zadania

Lokalizację zadania należy podać zgodnie z obowiązującym podziałem administracyjnym.

W polu „Powiat” - należy wybrać z rozwijanej listy odpowiedni powiat (lub powiaty) zaznaczając odpowiedni kwadrat przy nazwie powiatu.

W polu „Gmina” – należy wybrać z rozwijanej listy odpowiednią gminę (lub gminy) w wybranym powiecie (lub powiatach) zaznaczając odpowiedni kwadrat przy nazwie gminy.

W polu „Miejscowość” - należy z rozwijanej listy odpowiednią miejscowość (lub miejscowości) w wybranej gminie (lub gminach) zaznaczając odpowiedni kwadrat przy nazwie miejscowości.

W przypadku wyboru więcej niż trzech powiatów / gmin / miejscowości, ich nazwy nie będą widoczne w polach w Generatorze, natomiast będą widoczne na wydruku Wniosku.

Wykreślenie powiatu, gminy lub miejscowości następuje poprzez usunięcie zaznaczenia w odpowiednim kwadracie na rozwiniętej liście.

W polu „Ulica” – należy wpisać nazwę ulicy na której będzie realizowane zadanie oraz numer posesji (jeśli dotyczy). Jeżeli pole nie dotyczy Wnioskodawcy należy wpisać „nie dotyczy” lub „n/d” (pole nie może być niewypełnione).

W polu „Nr ewidencyjny działki” – należy wpisać numer ewidencyjny działki (działek) na której będzie realizowane zadanie, np. 273, 23/58, 23/59.

W przypadku zadań polegających na zakupie urządzeń mobilnych np. samochodu o napędzie elektrycznym, dopuszcza się wpisanie w polu sformułowania „nie dotyczy” lub „n/d” (pole nie może być niewypełnione).

Ad. 6. Właściwy dysponent części budżetowej

Należy podać nazwę właściwego dysponenta części budżetowej zgodnie z § 11 ust. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16.11.2010 r, w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz. U. nr 226, poz. 1479 ze zm.), (np. Minister Środowiska, Wojewoda Wielkopolski).

Nazwa powinna zawierać maksymalnie 300 znaków ze spacjami.

Ad.7. Dane adresowe właściwego dysponenta części budżetowej

Należy podać dokładne dane adresowe siedziby właściwego dysponenta części budżetowej. W punkcie tym należy wskazać miejscowość, ulicę nr domu/lokalu i kod pocztowy.

Ad.8. Numer rachunku bankowego, na który ma być przekazane dofinansowanie – nie dotyczy

Punkt ten nie dotyczy Naboru wniosków dla Państwowych Jednostek Budżetowych, zatem jest on nieaktywny.

Ad. 9. Pomoc publiczna w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej /TFUE/ (dawny art. 87 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską) - weryfikacja występowania pomocy publicznej

Przed wypełnieniem punktu 9 należy bezwzględnie zapoznać się z informacją zamieszczoną w Części II.

Odpowiedzi na pytania do pkt 9 stanowią podstawę do oceny, czy wnioskowane dofinansowanie stanowić będzie pomoc publiczną. Zawarte w nim wyjaśnienia będą podstawą do weryfikacji pomocy publicznej. W zależności od rodzaju udzielonej odpowiedzi (TAK lub NIE) będą lub nie będą pojawiać się kolejne pytania.

W przypadku udzielenia odpowiedzi NIE na pierwsze pytanie (lub kolejne pytania) pokaże się pole, w którym należy podać szczegółowe i pełne uzasadnienie do tej odpowiedzi. Format Wniosku pozwala na wprowadzenie odpowiedzi, o maksymalnej liczbie 1000 znaków ze spacjami (pod polem wyświetla się ilość znaków użytych i pozostałych do wykorzystania). W przypadku dłuższego opisu, należy uzasadnienie do odpowiedzi przygotować w osobnym załączniku i w polu dotyczącym uzasadnienia wpisać „Załącznik nr ...” podając kolejny numer załącznika do wniosku.

Odpowiedź NIE blokuje wyświetlanie dalszych pytań.

W przypadku udzielenia odpowiedzi TAK w pytaniu 9.1, pojawi się kolejne pytanie 9.2.

W przypadku udzielenia odpowiedzi TAK na pytanie 9.2, pojawi się pytanie 9.3.

W przypadku udzielenia odpowiedzi TAK na pytanie 9.3, pojawi się pytanie 9.4.

Oświadczenie Wnioskodawcy dotyczące pomocy publicznej.

Jeżeli nie jest spełniony co najmniej jeden z warunków wymienionych w punktach 9.1 - 9.4, **(co najmniej raz zaznaczono „NIE”, z właściwym uzasadnieniem)**, wówczas wnioskowane dofinansowanie nie będzie stanowiło pomocy publicznej..

Jeżeli we Wniosku w punktach 9.1 – 9.4 zaznaczono 4 odpowiedzi „TAK”, to na dofinansowaniu wystąpi pomoc publiczna. Należy zapoznać się z treścią oświadczenia/oświadczeń które pojawiają się pod punktem oraz je zaznaczyć.

W przypadku wystąpienia pomocy publicznej Wnioskodawca wraz z Wnioskiem składa Załącznik PP-3 Pomoc publiczna wraz z dokumentami opisanymi w Załączniku PP-3– informacje szczegółowe znajdują się w Części II.

Ad. 10. Planowany okres realizacji zadania

W polach należy odpowiednio wybrać z kalendarza datę rozpoczęcia zadania i datę zakończenia zadania. Jako datę rozpoczęcia należy przyjąć, datę podpisania pierwszego zamówienia na zadaniu lub datę podpisania pierwszej umowy na wykonanie robót budowlanych, na wnioskowanym zakresie zadania.

Do rozpoczęcia zadania nie zalicza się prac związanych z przygotowaniem dokumentacji, uzyskaniem niezbędnych decyzji administracyjnych lub przeprowadzeniem procedury udzielenia zamówienia publicznego. W przypadku robót budowlanych uwzględnić należy tylko zakres objęty zamówieniem, na który wnioskowana jest pomoc.

Za zakończenie zadania należy rozumieć zakończenie zakresu rzeczowego potwierdzone protokołem odbioru końcowego lub równoważnym dokumentem.

Ad. 11. Krótki opis zadania

Należy przedstawić zakres rzeczowy zadania objętego wnioskiem, podając charakterystykę i opis zadania. Należy posłużyć się maksymalnie 3000 znakami (pod polem wyświetla się ilość znaków użytych i pozostałych do wykorzystania).

Ad. 12. Określenie trybu wyboru Wykonawcy

Należy na liście wybierając odpowiedni kwadrat zaznaczyć według jakiego trybu/-ów nastąpi/nastąpił wybór wykonawcy.

Jeśli zaznaczony będzie więcej niż jeden tryb, treść w całości widoczna będzie na wydruku wniosku.

Ad. 13. Zgodność z Listą przedsięwzięć priorytetowych na rok 2022

W tym punkcie należy wybrać dla wnioskowanego zadania odpowiedni numer/numery pozycji z „Listy przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW na rok 2022” dedykowanej dla naboru.

Jeśli zaznaczone będzie kilka priorytetów, treść nazwy priorytetów w całości widoczna będzie na wydruku wniosku.

Ad. 14. Informacja na temat kwalifikowalności podatku VAT

W polu należy wpisać nazwę podmiotu, który będzie ponosił koszty zadania (na ten podmiot będą wystawiane faktury i rachunki). Następnie należy wybrać z listy rozwijanej znajdującej się w polu poniżej, czy podmiot ten ma prawną możliwość odliczenia podatku VAT czy też nie.

W polu „Numer NIP podmiotu...” - należy wpisać NIP podmiotu ponoszącego koszty.

Należy zaznaczyć odpowiednie oświadczenie dot. kosztu zadania.

Uwaga: Podatek VAT może stanowić koszt zadania tylko dla podmiotów, które nie mają prawnej możliwości odliczenia podatku VAT.

Ad.15. Źródła finansowania kosztu zadania

W zależności od prawnych możliwości odliczenia podatku VAT (pkt. 14), w tabeli pojawi się informacja, że kwoty są podane jako NETTO lub BRUTTO.

Wnioskodawca, który nie ma prawnej możliwości odliczenia podatku VAT podaje kwoty brutto, natomiast Wnioskodawca, który ma prawną możliwość odliczenia podatku VAT podaje kwoty netto.

Kwoty w tabeli należy podać w zaokrągleniu do pełnych złotych.

Szare pola nie są edytowalne – należy wypełnić wszystkie białe pola, wpisując właściwą kwotę lub „0” (zero).

Kwoty podane w tabeli 14 i 15 muszą być spójne.

Kwotę wnioskowaną z WFOŚiGW należy rozbić w zależności od planowanych kosztów/wydatków na koszty/wydatki inwestycyjne i zakupy inwestycyjne oraz koszty/wydatki bieżące. Pozycja „WFOŚiGW w Poznaniu kwota wnioskowana” wypełnia się automatycznie.

Ad. 16. Preliminarz przewidywanych kosztów

W tym punkcie należy uwzględnić tylko te koszty, które będą poniesione po dacie sporządzenia wniosku. Należy też dokonać podziału planowanych kosztów / wydatków na koszty / wydatki inwestycyjne i koszty / wydatki bieżące poprzez odpowiednie uzupełnienie kolumn:

- kategorie kosztów/wydatków inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych – należy opisać zakres rzeczowy wydatków (dostawy, czynności, usługi), określić ilość i jednostkę miary wydatków oraz podać ich przewidywany koszt.
- kategorie kosztów/wydatków bieżących – należy opisać zakres rzeczowy wydatków (dostawy, czynności, usługi), określić ilość i jednostkę miary wydatków oraz podać ich przewidywany koszt.

W przypadku wystąpienia większej liczby kategorii wydatków należy w celu ich wykazania zwiększyć liczbę wierszy w tabeli naciskając przycisk poniżej **Dodaj pozycję**.

Dodatkowe pozycje np. 2, 3, 4, ..., są usuwane automatycznie po kliknięciu przycisku **Sprawdź poprawność** pod warunkiem, że wszystkie pola w wierszu pozostaną puste.

W zależności od prawnych możliwości odliczenia podatku VAT (pkt. 13), w tabeli pojawi się informacja, że kwoty są podane jako NETTO lub BRUTTO.

Kwoty w tabeli należy podać w pełnych złotych. Wszystkie pola muszą być wypełnione. Szare pola nie są edytowalne - wypełnia się wszystkie białe pola. Kwoty podane w tabeli 15 i 16 muszą być spójne.

Ad.17. Proponowane pozycje do dofinansowania przez fundusz

W tabeli należy wymienić proponowane pozycje do dofinansowania (dla kosztów/wydatków inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych, zapis powinien brzmieć: I.1, I.2, I.3, itd., dla kosztów/wydatków bieżących, zapis powinien brzmieć: II.1, II.2, II.3, itd.).

W przypadku, gdy w danej kategorii kosztów nie występują pozycje do dofinansowania, należy wpisać „nie dotyczy” lub „n/d” (pole nie może być niewypełnione).

Ad. 18. Efekt rzeczowy i ekologiczny zadania (na druku stanowiącym załącznik do wniosku)

Należy wybrać zaznaczając odpowiedni kwadrat z listy druk/druki adekwatny/e do realizowanego zadania. Należy zaznaczyć odpowiedni symbol druku ekologicznego znajdującego się na stronie internetowej Funduszu. W przypadku kiedy w ramach całego zadania realizowanych jest kilka odrębnych rodzajów zadań, to dla każdego rodzaju należy podać osobny załącznik i ponumerować je w odpowiedniej kolejności.

Nie dopuszcza się modyfikowania druków efektów rzeczowo-ekologicznych umieszczonych na stronie internetowej Funduszu.

Wypełnione druki należy dołączyć jako załączniki do Wniosku składanego w formie papierowej oraz wpisać do Spisu załączników w pkt. 22.

W przypadku braku odpowiedniego druku efektu ekologicznego, należy wybrać z listy „nie dotyczy” a efekt opisać w następnym polu (pkt. 18).

Ad. 19. Efekt rzeczowy i ekologiczny zadania (inny niż wykazany na drukach – załącznikach do wniosku)

Należy opisać słownie efekt rzeczowy i ekologiczny zadania będącego przedmiotem wniosku (maksymalnie 500 znaków ze spacjami - pod polem wyświetla się ilość znaków użytych i pozostałych do wykorzystania). W przypadku dłuższego opisu należy wykonać opis w odrębnym załączniku, a w polu wpisać „załącznik nr ...” z określeniem jego kolejnego numeru oraz wymienić go w spisie załączników w pkt. 22. W przypadku wypełnienia dostępnego druku załącznika wykazanego w pkt. 18, w polu w pkt. 19 należy wpisać „nie dotyczy” lub „n/d” (pole nie może być niewypełnione).

Ad. 20. Informacja w sprawie obowiązku uiszczania opłat i kar za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych:

Należy zaznaczyć oświadczenie o wnoszeniu opłat i uiszczania kar za korzystanie ze środowiska.

W przypadku, gdy Wnioskodawcy nie zaznaczy oświadczenia, nie ma możliwości złożenia wniosku.

UWAGA: Na etapie kompletowania dokumentów do umowy należy dostarczyć zaświadczenia z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego i Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Ad. 21. Oświadczenie Wnioskodawcy

Należy zaznaczyć poszczególne oświadczenia. W przypadku, gdy Wnioskodawcy nie zaznaczy któregoś oświadczenia, nie ma możliwości złożenia wniosku.

Wnioskodawca powinien dołożyć należytej staranności w zakresie zgodności zapisów przedłożonej dokumentacji Wniosku z przepisami prawa i dobrej praktyki w zakresie ochrony środowiska, w tym w szczególności zwrócenia uwagi na swoje prawa i obowiązki wynikające z przedstawionych dokumentów, o których mowa w Oświadczeniu.

W tym punkcie, należy w edytowalne pole wpisać miejscowość.

Data sporządzenia Wniosku generuje się automatycznie przy ostatniej zapisanej wersji Wniosku.

Ad. 23. Spis załączników

W spisie załączników należy wymienić ponumerowane w kolejności wszystkie dokumenty dołączone do Wniosku. W przypadku korekty wniosku i dołączenia nowego załącznika, należy zaktualizować spis załączników o nową pozycję. W przypadku składania tylko korekty wniosku, spis załączników pozostaje niezmieniony i nie należy powtórnie składać załączników (złożonych wcześniej poprawnie).

CZĘŚĆ II - Informacja do pomocy publicznej

Informacje do pkt. 9 Pomoc publiczna.

Zgodnie z art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej pomoc udzielana przez Państwo przedsiębiorcy podlega przepisom dotyczącym pomocy publicznej, o ile jednocześnie spełnione są następujące przesłanki:

1. dofinansowanie udzielane jest przez Państwo lub ze środków państwowych,
2. przedsiębiorca uzyskuje dofinansowanie na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku,
3. dofinansowanie ma charakter selektywny i uprzywilejowuje określonego lub określonych przedsiębiorców albo produkcję określonych towarów,
4. dofinansowanie grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję oraz wpływa na wymianę handlową między krajami członkowskimi UE.

Dofinansowanie z Funduszu spełnia powyższe pierwsze trzy przesłanki pomocy publicznej.

W pkt. 9 wniosku poddano analizie przesłankę czwartą, w celu wykluczenia lub występowania na planowanym wsparciu pomocy publicznej w następujących pytaniach:

- 9.1 Czy Wnioskodawca prowadzi działalność gospodarczą w rozumieniu unijnego prawa konkurencji (tj. czy świadczy usługi lub oferuje towary na rynku)?
- 9.2 Czy planowane zadanie związane jest z prowadzoną działalnością gospodarczą w rozumieniu unijnego prawa konkurencji?
- 9.3 Czy w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej Wnioskodawca spotyka się z konkurencją lub konkurencja taka może wystąpić (czy podobną działalność na rynku prowadzi lub mogą prowadzić inne podmioty)?
- 9.4 Czy wnioskowane dofinansowanie wpłynie lub może wpłynąć na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej?

Analizując spełnienie przesłanek wymienionych w pkt. 9 wniosku, należy interpretować je w sposób następujący:

9.1 Działalność gospodarcza, według unijnego prawa konkurencji rozumiana jest bardzo szeroko, jako oferowanie na rynku towarów bądź świadczenie na nim usług. Należy zwrócić uwagę, że zakres tego pojęcia jest szerszy niż w prawie krajowym (art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej), ponieważ nie wymaga się aby działalność miała charakter zarobkowy, czy była prowadzona w sposób zorganizowany lub ciągły.

Przedsiębiorca to każdy podmiot zaangażowany w działalność gospodarczą, **niezależnie od jego formy prawnej i źródeł jego finansowania**. Co więcej, **nie ma znaczenia, czy jest to podmiot nastawiony na zysk czy też nie** (*non-profit organisation* – np. orzeczenie ETS z dnia 21 września 1999 r. w sprawie Albany C-67/96). Przedsiębiorcą może być więc również stowarzyszenie czy fundacja, które nie działają z zamiarem osiągania zysku. Należy podkreślić, iż przepisy prawa unijnego znajdują zastosowanie także w odniesieniu do podmiotów sektora publicznego prowadzących działalność gospodarczą, np. spółek jednostek samorządu terytorialnego, a nawet samych jednostek samorządu terytorialnego.

W punkcie tym należy zatem wziąć pod uwagę, czy Wnioskodawca prowadzi taką działalność, która może generalnie podlegać normalnym zasadom gry rynkowej (nawet jeśli w konkretnych warunkach motyw zysku jest wyłączony).

Jeżeli Wnioskodawca w punkcie 9.1 zaznaczył „NIE” i właściwie uzasadnił kwalifikację, /należy tu odnieść się do działalności prowadzonej przez Wnioskodawcę, jak również do działania na zadaniu oraz przeprowadzić krótką analizę charakteru i zakresu planowanych w ramach zadania działań oraz kręgu odbiorców/ wówczas podpisuje oświadczenie, gdyż jeśli nie prowadzi działalności gospodarczej w rozumieniu unijnego prawa konkurencji, nie występuje groźba zakłócenia konkurencji.

Jeżeli jednak wsparcie dotyczy działalności konkurencyjnej np.:

- zakupu i montażu instalacji fotowoltaicznej/innych instalacji OZE, które będą podłączone do sieci operatora dostawcy energii – za wyjątkiem prosumentów wytwarzających energię elektryczną jako działalność pomocniczą przy jednoczesnym spełnieniu łącznie warunków: działalność podstawowa beneficjenta nie ma charakteru gospodarczego, wytworzona energia elektryczna zużywana jest z założenia na potrzeby własne, zdolność wytwórcza instalacji nie przekracza realnego zapotrzebowania prosumenta na energię elektryczną, lub
- termomodernizacji budynku, na którym wnioskodawca prowadzi działalność gospodarczą (z zastrzeżeniem jednostek samorządowych i innych podmiotów, które na termomodernizowanych obiektach realizują zadania publiczne niegospodarcze, a w ich części prowadzą działalność

gospodarczą o charakterze pomocniczym – działalność gospodarcza pomocnicza musi spełniać przynajmniej jedną z przesłanek: działalność gospodarcza jest bezpośrednio powiązana z podstawową infrastrukturą i jest konieczna do eksploatacji infrastruktury, lub działalność gospodarcza jest nieodłącznie związana z podstawowym wykorzystaniem infrastruktury o charakterze niegospodarczym; Ponadto, działalność pomocnicza musi pochłaniać takie same nakłady jak działalność podstawowa o charakterze niegospodarczym /takie jak materiały, sprzęt, siła robocza lub aktywa/; Działalność gospodarcza, która spełnia ww. wymogi działalności pomocniczej musi mieć ograniczony zakres w odniesieniu do infrastruktury /nie może przekraczać 20% całkowitej rocznej wydajności infrastruktury/ i wtedy nie odnoszą się do niej przepisy o pomocy publicznej. Przekroczenie tego pułapu /20%/ uznawane jest przez Komisję za znaczący wpływ działalności gospodarczej na rynek usług i należy wtedy proporcjonalnie wydzielić ją /w całości/ z kosztów kwalifikowanych i wykazać jako udział własny beneficjenta pomocy, – właściwy opis zamieścić w pkt. 9.1.),

to udzielona pomoc będzie pomocą de minimis lub pomocą publiczną, i będzie wpływała na rynek takich samych lub podobnych towarów lub usług, a wnioskodawca będzie lub jest przedsiębiorcą, który poprzez wsparcie wzmocni swoją pozycję na rynkach tych sektorów. W punktach 9.1-9.4 należy zaznaczyć odpowiedź TAK i dostarczyć dodatkowo załącznik PP-3 Pomoc publiczna dla przedsiębiorców wraz z wymaganymi dokumentami do pomocy: de minimis lub innej niż de minimis /w zależności od przeznaczenia wsparcia wskazanego w załączniku PP-3/ - szczegóły omówione poniżej w części dotyczącej pomocy publicznej.

- 9.2 Wnioskodawca powinien wziąć pod uwagę fakt, czy wnioskowana pomoc na realizowane zadanie spełnia przesłanki z art. 107 ust.1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (więcej informacji na stronie www.uokik.gov.pl oraz www.nfosigw.gov.pl). Istotą uznania wsparcia z Funduszu za pomoc publiczną jest fakt, czy wspierany przez Fundusz produkt lub usługa w ramach zadania będzie/będą oferowane na konkurencyjnym rynku takich samych lub podobnych produktów lub usług.

Jeżeli Wnioskodawca ubiega się o dofinansowanie działalności nie będącej działalnością gospodarczą, wówczas możliwe jest wskazanie w tym podpunkcie „NIE”, pod warunkiem, że oba rodzaje działalności, ich koszty i finansowanie można wyraźnie rozdzielić (np. na podstawie sprawozdań finansowych, zapewniając odrębną ewidencją rachunkową).

W uzasadnieniu odpowiedzi NIE należy wpisać z jakiego prawa wynika konieczność wsparcia zadania przez WFOŚiGW, na jakich zasadach prowadzona jest działalność na zadaniu, kto jest odbiorcą korzyści z zadania i na jakich warunkach jest ono przekazywane oraz złożyć oświadczenie, że przychody i korzyści w przypadku dofinansowania z WFOŚiGW w Poznaniu zadania pn. ... /podać nazwę/ nie będą alokowane w działalność gospodarczą Wnioskodawcy i będzie prowadzona odrębna rachunkowość dla zadania i działalności prowadzonych na rynkach konkurencyjnych.

Jednostki samorządowe i inne podmioty, które na termomodernizowaniach obiektach realizują zadania **publiczne niegospodarcze**, a w ich części prowadzą działalność komercyjną - powinni podać % udział powierzchni przeznaczonej na działalność komercyjną do powierzchni budynku, która proporcjonalnie może być wydzielona z kosztów kwalifikowanych i wykazana jako koszt niekwalifikowalny i tym samym udział własny beneficjenta pomocy. W takim przypadku można uznać, iż pomoc publiczna nie wystąpi.

Jeżeli Wnioskodawca w punkcie 9.2 zaznaczył „NIE” i właściwie uzasadnił kwalifikację tj. wykazał, że prowadzona działalność nie jest działalnością gospodarczą w rozumieniu unijnego prawa konkurencji, wówczas na wsparciu nie występuje groźba zakłócenia konkurencji.

- 9.3 Wsparcie stanowi pomoc publiczną, o ile przynajmniej potencjalnie **wpływa na konkurencję**. Należy zauważyć, iż istotne jest nie tylko faktyczne występowanie konkurencji, ale nawet możliwość jej wystąpienia. Pod pojęciem konkurenta należy rozumieć podmiot, który oferuje na rynku towary lub usługi podobne (mogące stanowić substytut) do towarów lub usług oferowanych przez Wnioskodawcę.

W przypadku, gdy na rynku istnieje potencjalna lub faktyczna konkurencja, wnioskowane dofinansowanie ze środków WFOŚiGW (ze względu na jego preferencyjny charakter) będzie groziło zakłóceniem konkurencji.

- 9.4 Aby wsparcie stanowiło pomoc publiczną, musi ono – choćby potencjalnie – oddziaływać na handel (tj. na przepływ towarów lub usług) pomiędzy poszczególnymi (przynajmniej dwoma) Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej. Jeżeli Wnioskodawca, w zakresie zadania objętego wnioskiem, działa na rynku, na którym istnieje (lub mogłaby wystąpić) konkurencja, wnioskowane dofinansowanie z zasady będzie miało potencjalny wpływ na wymianę handlową pomiędzy Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej. Należy zaznaczyć, iż nie ma znaczenia fakt, że Wnioskodawca faktycznie nie uczestniczy w tej wymianie, tj. np. nie eksportuje towarów na rynki innych Państw Członkowskich Unii Europejskiej ani, na rynki państw spoza Unii Europejskiej.

Pomoc publiczna wystąpi, gdy wnioskowane wsparcie spełnia wszystkie przesłanki pomocy publicznej, o których mowa w art. 107 ust. 1 TFUE (we wniosku w punktach 9.1-9.4 zaznaczono wszystkie odpowiedzi „TAK”).

W takim przypadku Wnioskodawca wraz z wnioskiem składa:

- A) Załącznik (PP-3) Pomoc publiczna** z zaznaczeniem rodzaju przeznaczenia pomocy;
- B) formularz informacji składanych przy ubieganiu się o pomoc de minimis** /właściwy w zakresie wsparcia/, **lub formularz informacji składanych przy ubieganiu się o pomoc inną niż de minimis** /w zależności od przeznaczenia wnioskowanej pomocy/

Rubryki dokumentów należy wypełnić komputerowo, /z wyjątkiem podpisu/ zgodnie z poleceniami ujętymi we wnioskowanym przeznaczeniu pomocy.

Ad. **A)** Załącznik PP-3 Pomoc publiczna

W części ogólnej - Załącznika do wniosku (PP-3) po wypełnieniu danych podmiotu i nazwy zadania należy zaznaczyć „x” rodzaj przeznaczenia pomocy, o którą ubiega się podmiot na wnioskowanym wsparciu oraz podać: w tabeli informacje o innej planowanej pomocy na te same koszty zadania, *koszty niekwalifikowane zadania w przypadku wnioskowania o pomoc inną niż de minimis*, a **następnie wypełnić tę część załącznika, której dotyczy zaznaczona pomoc /przeznaczenie pomocy/.**

Szczegółowe informacje w zakresie definicji sektorów wrażliwych i „pomocy de minimis dla jednego przedsiębiorstwa” zamieszczono poniżej.

Wnioskując o pomoc de minimis należy dostarczyć część ogólną i część 1 Pomoc de minimis.

W pomocy de minimis należy podać literę właściwego rozporządzenia pomocy de minimis, z którego podmiot wnioskuje o pomoc de minimis;

W pkt 1 w tabeli w rubrykach 1.1-1.n należy podać wymagane informacje o otrzymanej przez wnioskodawcę pomocy de minimis w bieżącym roku i 2 ostatnich latach podatkowych, w rubrykach 2.1-n.n należy podać wymagane informacje o otrzymanej pomocy de minimis przez wszystkie podmioty powiązane z wnioskodawcą i tworzące wraz z nim „jedno przedsiębiorstwo” w ww. okresie 3 lat podatkowych.

Uwaga – jednostki gospodarcze, które są ze sobą powiązane wyłączenie dlatego, że każda z nich jest **bezpośrednio związana z danym organem publicznym lub danymi organami publicznymi**, nie są traktowane jako powiązane.

W przypadku nie otrzymania pomocy de minimis w ww. okresie 3 lat podatkowych w tabeli w wierszu **1.1 w ostatnich trzech kolumnach należy wpisać „0”.**

Wnioskując o pomoc regionalną inwestycyjną należy dostarczyć część ogólną i część 2 Pomoc regionalna inwestycyjna.

W pomocy regionalnej inwestycyjnej należy zaznaczyć „x” właściwe odpowiedzi, a pozostałe rubryki wypełnić zgodnie z zamieszczonymi poleceniami.

Wnioskując o pomoc horyzontalną na ochronę środowiska należy dostarczyć część ogólną i część 3 Pomoc horyzontalną na ochronę środowiska.

W pomocy horyzontalnej na ochronę środowiska należy zaznaczyć „x” właściwe odpowiedzi, a pozostałe rubryki wypełnić zgodnie z zamieszczonymi poleceniami.

Wnioskując o pomoc, której dopuszczalność została potwierdzona przez Komisję Europejską w odrębnej decyzji należy dostarczyć część ogólną i część 4 Pomoc, której dopuszczalność została potwierdzona przez Komisję Europejską w odrębnej decyzji.

W Pomocy, której dopuszczalność została potwierdzona przez Komisję Europejską w odrębnej decyzji należy zaznaczyć „x” właściwą odpowiedź, a w przypadku zaznaczenia rubryki „inna niż powyższa” podać dodatkowe wyjaśnienia tytułu pomocy publicznej możliwej do udzielenia i zgodnie z ustawą POŚ przez Fundusz /podać informacje zgodnie z zamieszczonym poleceniem/.

Ad. **B) i C)** Formularz informacji składany w zależności od przeznaczenia pomocy i inne dokumenty

a) Wnioskując o pomoc de minimis wraz z wnioskiem i załącznikiem PP-3 należy dostarczyć jeden z nw. dokumentów właściwy dla wnioskodawcy i przeznaczenia pomocy:

- **formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis** – dla wsparcia z wyłączeniem sektora podstawowej produkcji rolnej lub rybołówstwa, lub
- **formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis przez przedsiębiorcę wykonującego usługę świadczoną w ogólnym interesie gospodarczym** – dla

podmiotu świadczącego usługi w ogólnym interesie gospodarczym w odpadach /UOIG/, w zakresie przypisanym i przekazanym przez Gminę z tytułu jej zadań własnych ale do UOIG innego niż pomoc de minimis wsparcia stanowiącego z tytułu świadczenia UOIG, lub

- **formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie** – dla wsparcia w produkcję podstawową produktów rolnych lub w sektorze rybołówstwa,

b) Wnioskując o pomoc inną niż de minimis /regionalną inwestycyjną lub pomoc horyzontalną na ochronę środowiska lub pomoc, której dopuszczalność została potwierdzona przez Komisję Europejską w odrębnej decyzji np. pomoc z tytułu rekompensaty gminy, pomoc indywidualna/ **wraz z wnioskiem i załącznikiem PP-3** należy dostarczyć:

formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc inną niż de minimis

Uwaga: – definicja mikro-, małego i średniego przedsiębiorstwa zawarta jest w załączniku I do rozporządzenia Komisji (Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. L 187 z 26.6.2014 r., str. 1).

Dla podmiotów publicznych proszę zwrócić uwagę na zapis w art. 3 ust. 4:

„Poza przypadkami określonymi w ust. 2 akapit drugi przedsiębiorstwa nie można uznać za małe lub średnie przedsiębiorstwo, jeżeli 25 % lub więcej kapitału lub praw głosu kontroluje bezpośrednio lub pośrednio, wspólnie lub indywidualnie, co najmniej jeden organ państwowy.”

Definicje sektorów wrażliwych:

Sektor rolnictwa - w sektorze rolnictwa zostały wyodrębnione przez Komisję Europejską działalności:

- **produkcja pierwotna produktów rolnych** - działalność związana z bezpośrednią produkcją produktów rolnych, tj. produktów wymienionych w załączniku I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dawny załącznik I do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską), z wyjątkiem produktów rybołówstwa i akwakultury.

- **przetwórstwo lub obrót produktami rolnymi** – działalności na produktach rolnych/zwierzęcych wykonywane poza gospodarstwami:

„Przetwarzanie produktów rolnych” oznacza czynności wykonywane na produkcie rolnym, w wyniku których powstaje produkt będący również produktem rolnym, z wyjątkiem wykonywanych w gospodarstwach czynności niezbędnych do przygotowania produktów zwierzęcych lub roślinnych do pierwszej sprzedaży.

„Wprowadzanie do obrotu produktów rolnych” oznacza posiadanie lub wystawianie produktu na celu sprzedaży, oferowanie go na sprzedaż, dostawę lub każdy inny sposób wprowadzania produktu na rynek, z wyjątkiem jego pierwszej sprzedaży przez producenta surowców na rzecz podmiotów zajmujących się odsprzedażą lub przetwórstwem i czynności przygotowujących produkt do pierwszej sprzedaży; sprzedaż produktu przez producenta surowców konsumentowi końcowemu uznaje się za wprowadzanie do obrotu produktów rolnych, jeśli następuje w odpowiednio wydzielonym do tego celu miejscu.

Sektor produkcji pierwotnej produktów rolnych jest uznany za sektor wrażliwy, dla którego Komisja Europejska ustaliła limit pomocy de minimis w rolnictwie do 15 tys. euro w okresie 3 kolejnych lat podatkowych /licząc rok złożenia wniosku i dwa poprzedzające go lata/.

Sektor przetwórstwa lub obrotu produktami rolnymi (z wyjątkiem przypadków wskazanych w Rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1407/2013) **nie jest uznany za sektor wrażliwy**, dlatego Komisja Europejska ustaliła limit pomocy de minimis w tym sektorze do 200 tys. euro w okresie 3 kolejnych lat podatkowych /licząc rok złożenia wniosku i dwa poprzedzające go lata/.

Sektor rybołówstwa i akwakultury - działalność związana z produkcją i przetwarzaniem produktów rybołówstwa lub akwakultury oraz obrotem nimi; produkty rybołówstwa i akwakultury wymienione są w załączniku 1 do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000 (Dz. Urz. UE L 354 z 28.12.2013 r.).

Sektor rybołówstwa i akwakultury jest uznany za sektor wrażliwy, dla którego Komisja Europejska ustaliła limit pomocy de minimis w rybołówstwie do 30 tys. euro w okresie 3 kolejnych lat podatkowych /licząc rok złożenia wniosku i dwa poprzedzające go lata/.

Sektor transportu - działalność związana z przewozem rzeczy i osób drogami lądowymi, ślawnymi drogami wodnymi, transport, kolejowy, morski i lotniczy. W szczególności, transport drogowy nie obejmuje niezarobkowego transportu drogowego, który jest wykonywany pomocniczo w stosunku do jego podstawowej działalności gospodarczej i spełnia łącznie następujące warunki:

- a) pojazdy samochodowe używane do przewozu są prowadzone przez przedsiębiorcę lub jego pracowników,
- b) przedsiębiorca legitymuje się tytułem prawnym do dysponowania pojazdami samochodowymi,

c) rzeczy przewożone są własnością przedsiębiorcy lub zostały przez niego sprzedane, kupione, wynajęte, wydierżawione, wyprodukowane, wydobyte, przetworzone lub naprawione albo celem przejazdu jest przewóz osób lub rzeczy z przedsiębiorstwa lub do przedsiębiorstwa na jego własne potrzeby, a także przewóz pracowników i ich rodzin,

d) nie jest przewozem w ramach prowadzonej działalności gospodarczej w zakresie usług turystycznych.

Sektor transportu drogowego towarów jest uznany za sektor wrażliwy, dla którego Komisja Europejska ustaliła limit pomocy de minimis do 100 tys. euro w okresie 3 kolejnych lat podatkowych/licząc rok złożenia wniosku i dwa poprzedzające go lata/.

Sektor węglowy - działalność związana z wydobywaniem węgla, przy czym termin „węgiel” oznacza wysokiej-, średniej- i niskiej klasy węgiel kategorii A i B, w rozumieniu międzynarodowej klasyfikacji ustanowionej przez Europejską Komisję Gospodarczą ONZ (*Międzynarodowy system kodyfikacji węgla wysokiej klasy i średniej klasy (1998)*; *Międzynarodowa klasyfikacja węgla w złożach (1998)* i *Międzynarodowy system klasyfikacji węgla niskiej klasy (1999)*).

Sektor stoczniowy - działalność obejmująca budowanie, naprawę lub adaptację pełnomorskich statków handlowych z własnym napędem.

a) „naprawa statków” oznacza naprawę lub odnawianie we Wspólnocie pełnomorskich statków handlowych z własnym napędem;

b) „adaptacja statków” oznacza przekształcanie, we Wspólnocie, pełnomorskich statków handlowych z własnym napędem o nie mniej niż 100 tonach brutto, pod warunkiem że działania konwersyjne pociągają za sobą zasadnicze zmiany w planie przewożenia towarów, kadłubie, systemie napędowym lub zakwaterowaniu pasażerskim;

Sektor włókien syntetycznych - działalność obejmująca:

a) wytłaczanie / teksturowanie wszystkich rodzajów włókien i przędzy na bazie poliestru, poliamidu, akrylu lub polipropylenu, niezależnie od ich końcowego przeznaczenia, lub

b) polimeryzację (w tym polikondensację) w przypadku, gdy jest ona zintegrowana z wytłaczaniem pod względem zastosowanych urządzeń, lub

c) każdy dodatkowy proces związany ze zdolnością produkcyjną obecnej instalacji w zakresie wytłaczania / teksturowania przez przyszłego beneficjenta lub przez inne przedsiębiorstwo z grupy, do której należy beneficjent, który to proces, w danej konkretnej działalności gospodarczej, jest normalnie zintegrowany z taką zdolnością produkcyjną pod względem zastosowanych urządzeń.

Kumulacja pomocy de minimis

Do określenia „jednego przedsiębiorstwa” podaje się tylko te podmioty, które mają udziały w tym przedsiębiorstwie 50%+1 (są to tzw. podmioty powiązane).

Definicja „jednego przedsiębiorstwa” obejmuje wszystkie jednostki gospodarcze, które są ze sobą powiązane co najmniej jednym z następujących stosunków:

a) jedna jednostka gospodarcza posiada w drugiej jednostce gospodarczej większość praw głosu akcjonariuszy, wspólników lub członków;

b) jedna jednostka gospodarcza ma prawo wyznaczyć lub odwołać większość członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego innej jednostki gospodarczej;

c) jedna jednostka gospodarcza ma prawo wywierać dominujący wpływ na inną jednostkę gospodarczą zgodnie z umową zawartą z tą jednostką lub postanowieniami w jej akcie założycielskim lub umowie spółki;

d) jedna jednostka gospodarcza, która jest akcjonariuszem lub wspólnikiem w innej jednostce gospodarczej lub jej członkiem, samodzielnie kontroluje, zgodnie z porozumieniem z innymi akcjonariuszami, wspólnikami lub członkami tej jednostki, większość praw głosu akcjonariuszy, wspólników lub członków tej jednostki.

Jednostki gospodarcze pozostające w jakimkolwiek ze stosunków, o których mowa powyżej w lit. a)–d), za pośrednictwem jednej innej jednostki gospodarczej lub kilku innych jednostek gospodarczych również są uznawane za jedno przedsiębiorstwo.

Jednostki gospodarcze, które są ze sobą powiązane wyłącznie dlatego, że każda z nich jest bezpośrednio związana z danym organem publicznym lub danymi organami publicznymi, nie będą traktowane jako wzajemnie powiązane.

W przypadku spółek, w których udziałowcami są wyłącznie osoby fizyczne nie prowadzące działalności gospodarczej (tj. osoby fizyczne nie będące jednostkami gospodarczymi), to nawet jeśli te same osoby fizyczne są udziałowcami w kilku takich spółkach, pomoc de minimis uzyskana przez te różne spółki nie podlega sumowaniu.

Pomoc de minimis w grupie podmiotów tworzących „jedno przedsiębiorstwo” sumuje się tylko w obrębie jednego Państwa Członkowskiego i bierze się pod uwagę powiązania, które można zidentyfikować w danym

Państwie. Jeżeli zatem spółka-matka prowadzi działalność w Niemczech, a spółka-córka w Polsce, wówczas nie sumuje się pomocy de minimis uzyskanej przez oba te podmioty.

Również w przypadku, gdy spółka-matka z przykładu powyżej ma drugą spółkę-córkę w Polsce, wówczas nie podlega sumowaniu pomocy de minimis uzyskana przez obie spółki-córki, ponieważ powiązania występują poprzez podmiot spoza Polski (trudno byłoby prześledzić wszelkie powiązania pomiędzy takimi podmiotami).

Pomoc de minimis podlega kumulacji. W przypadku, jeśli przedsiębiorca prowadzi dywersyfikację produkcji /np. świadczy powierzone mu usługi w ogólnym interesie gospodarczym, prowadzi działalność ogólną, działalność w zakresie transportu towarów, działalność w rybołówstwie lub akwakulturze, a także działalność związaną z produkcją rolną/ i prowadzi co najmniej odrębną ewidencję księgową na tych działalnościach, to łącznie może skorzystać z pomocy de minimis **do najwyższego limitu wsparcia, jaki dostępny jest przedsiębiorcy**, z uwzględnieniem już otrzymanej pomocy de minimis w zakresie poszczególnych działalności w okresie 3 lat dochodowych /licząc rok złożenia wniosku i dwa poprzedzające go lata/.